

Byxesojuuzna Kommuniis (bolşeviigyydei) Paartiiin I S T O O R I

XURIAANGII KYYRS

BK (b) P-iin CK-ei Komiissiin redaakca doro. BK(b)P-iin CK-eer haişa agdahan, 1938 on.

ZAKLIYÇEENI

Bolşeviig paartiiin jabaza jirehen istoriçeska zamai gol itooqquud jamaruuud bainab?

BK(b) P-iin istoori bolbol bidentili jamar jyymende hurganab?

1) Paartiiin istoori bolbol, xamagai tyrynde, proletarska revolyyciin ilata, proletariaadal diktaturiin ilata xadaa, opportunitizmhaa sylee, soglaşateluud ba kap tulfaantuud tuşaa ebseşegyi, byrzaazil ba tereenel syrenei zasag tuşaa revolycioonno, proletariaadal revolycioonno paarti ygeigöer bolxo argagy geze hurgana.

Paartiiin istoori bolbol proletariaadijii ilme paarti ygeigöer orxioxon xadaa—tereeniji revolycioonno xytelberi ygeigöer orxioxo uşar bolno, tilgeed tereeniji revolycioonno xytelberi ygeigöer orxioxon xadaa—proletarska revolyyciin xere iji unagaaxa uşar bolno geze hurgana.

Paartiiin istoori bolbol ilme paartins xadaa grazdaanska mirei ysloovinuudta xymyzyyegdeem, opportunitistnuudai xoinohoo hyldiens şregedeg, „sociaalyna refoomonuud“ tuxa meçtaaldag ba sociaalyna revolyychee aidag, barun-jeuropejske tiipei jyriin sociaaldemokratiqueska paarti baiza şadaxaygi geze hurgana.

Paartiiin istoori bolbol ilme paartins xadaa zybxen le şine tiipei paarti, marksisi-leeninske paarti byrzaazilai erid abasaldaanda proletariaadijii bel-dxexe ba proletarska revolyyciin ilatili organizovaalxa şadabaritai sociaalyna revolyyciin paarti baiza şadaxa jym geze hurgana.

SSSR-dexi ilme paarti xadaa bolşevig paarti myn bolno.

„Revolyyciin urdaxi yjede, geze nyxer Stalini xelene, jix bagas haa miirne xygzeltili yjede, II Internacionaal paartiuudan xydelmeriseni xydeleende gospodstvologo xysen bolood ba temeselei parlaamentska foormuudan gol foormonuudta tologdozo baixada,—ene ysloovinuudta paarti bolool, udaan eli revolycioonno ab-saldaanuudai ysloovinuudta olzo abhan, tere serjoozno ba şiddexil udxasanarii baigaygi ba baizas şadaxaygi baigas. Kaautski bolbol, II Internacionaal aaliiji dob-tolgohoo xamgaalan, II Internacionaal paartiuud xadaa daina biş, xarin mi-rei instrymeent myn, soxom ilme xadaa tedenor daina yjede, prole ariaadai revolycioonno vestypleeninydei yjede jamars xemzee uridsalan abxa xysaygi baihan baina geze xelene. Enen y ton zyb. Gebeş ene jy bolnob? Ene xadaa II Internacionaal paartiuud bolbol proletariaadal revolycioonno temeselde tuhagyl, tedenor bolbol xydelmerisedi jizasagta abaaşadag proletariaadal paartiuud biş, xari parlaamentska hungaltanuud ba parlaamentska temeselde xildiulagdahan hungaltiin, apparadai baihan jabadal bolno. II Internacionaal opportunistnuudai gospodstvogin yjede proletariaadal gol politiçes e organizaacan paarti biş, xarin parlaamentska fraakca baihan tere faakt bolbol enegeer le jyrdəe taibarlagdaxa baina. Xere deere paarti bolbol ene yede parlaamentska fraakciin pridaatog ba albalagsa elemente baihan medeze. Ilme ysloovinuudta ba ilme paarti tyrytel baixada revolyycide proletariaadal beledxexe tuxa yges baiza şadaxaygi baihan jit gerşelen xaruulhanai xeregşii ygei beze.

Zygeer, xeregşii şine yjiin jirexetei zerge yndehes-tee urilhan baina. Şine yje bolbol anginuudai eli tulasaldaanai yje, proletariaadal revolycioonno vestypleeninydei yje, proletarska revolyyciin yje, imperializmiji unagaaxa jabadalda, zasagiui proletariaadar bulian abxa jabadalda xysenydeli sexe beledxeli yje myn. Ene yje bolbol proletariaadal urda byxii partilina xydelmerisedi şine, revolycioonno laad deere şinedxen bai-gulukha tuxa, zasagiui tylee temesexe revolycioonno temeselei şana taiga xydelmerisedi xymyzyylke tuxa, rezevnydilji beledxexe ba tataza a-arka tuxa xyrse oronuudat proletariaartai sojuuz tuxa, kolooniudai baije daagaqayi oronuudai syleelgii xydeleentei bata xolboonuudilji baigulukha tuxa gexe metin olon şine şine zorilgonuudilji tabina. Ene şine zorilgonuudai bolbol parlamenterizmii miirne ysloovinuudta xymyzyyledehmen xuşan sociaal-demokratiqueska paartiuudai xysaygi şildxegdeben baiza bolxo geze bodoxon—œri-geœ naidabarigyi demii jabadalda, zailasaygi oildelde orulxa uşar bolno. Dala myr deere ilme zorilgonuudai taiga xuşan paartiuud iyrytel ylexlen—dyren zeb seggyi ba dalda baişaxa jabadal bolno. Proletariaad bolbol ilme polozemelit ebseze şadaxaygi baihanin gerşelen xaruulhanai xeregşii ygei beze.

En en deerhee şine paarti, proletariaadijii zasagiui tylee temesexe temeselce xytelxiin tula xysed zyrxe eti, revolycioonno uşarbaidalai sloozno ysloovinuudta olgozo şadaxit tala xysed oopnedne ba zoriltu teze jabahan zamdaxi byxii ba alibixii uhan doroxi şuluunuudilji tolron gørxiin tula xysed ujan buşuu, bojevoi paarti, revolycioonno paarti zailasaygi şuxalany garza jirene.

Ilme paarti ygeigöer imperializmiji unagaaxa tuxa, proletariaadal diktaturiili dahan abxa tuxa bodoxon xereggyl.

„Ene şine paartins leninlizmiin paarti myn“ (Stalin. Leninlizmiin asuudalnuud, niur 62—63).

2). Paartiiin istoori bolbol, saasany, xydelmerisen anglin paarti xadaa, xerbee tere bolbol xydelmerisen anglin tyryy jabaab teoriiili şudalaagyi ha, xerbee tere bolbol marksisi-leeninske teoriiili şudalaagyi ha, œriingœ anglin xytelberlegiili roolili gyisdedxe şadaxaygi, proletarska revolyyciin organizatorai ba xytelberlegiili roolili gyisdedxe şadaxaygi geze hurgana.

Marksisi-leeninske teoriiili xysen xadaa ene bolbol uşarbaidal dotor orijentirovalxa, to ion baigaa sobitnuudai do-toode xolboçi oilgoxo, scibitnuudai jatas i tyryyn xaraxa ba sobitnuudan gansaxan myne yjede xaisan geed ba xaisaa xygzege baihanilji biş, xarin tedenor jireedyde xaisan geed ba xaisaa xygzege johotilji medeze abxa argilji paarti olgozo yge deg jabadalda baina.

Gan axan le, marksisi-leeninske teoriiili şudalhan paarti bolbol etigeltige urgasaa dabsaza ba xydelmerisen anglini urgasanz xytelze şadaxa jym.

Myn, heurge, marksisi-leeninske teoriiili şudalaagyi paarti bolbol taamagaar teorin tegylye baatai boldog, œriingœ ja-bulganuudai etigexee naicacag, xydelmerisen anglini urgasanz abza jai axa şadabarigyi baina.

Marksisi-leeninske teoriiili şudalaagyi gedeg—Maarks—Eengelbs—Leeninei zoxicoluudta baidag tus tusagaar viivodyyd ba polozeminydilji hain sedxeleeree seezeldexe, tedeniji sag scons ciwilvalze huraxa ba seezeldehen viivodyyd ba polozeminydilji jamarş uşarbaidalai, azabaritai jamarş uşarbaidalai xeregşii tuhalai geze naidan, enen deere ha-

naaga amarxa xereg bolhoor yzgedeze bolxo baina. Gebeş marksisi-leeninske teorido iimeer xandalan ton buruu bolno. Marksisi-leeninske teoriiili doogmaduudai sugluulbari bolzon, kateklizis bolgon, etilelei simbol bolgon, tixede marksistnuudilji eöhedet—yüz galigşad ba naçodçigüud bolgon xaraza bolxogyl. Marksisi-leeninske teori bolbol oohşestviin xygzelte tuxa nauuka, xydelmeriseni xydeleende tuxa nauuka proletarska revolyyciie tuxa nauuka, kommun is oobşestviin baigualta tuxa nauuka myn. Ene xadaa, nauuka bolxo tutla, negen bairadaa baidaggyi ba baiza şadaxagyi,—ene xadaa xygzeze ba narizazda baidag. Öeriingœ xygzelte dotor ene xadaa şine oopedor, şine znaaninuudar bajazangyi baiza şadaxagyi, tilgeed tereenel tuusagaar poolozeeninyd ba viivod bolbol sagai yngerset-i zergé ondo obolongy baiza şadaxagyi, şine şine istorii, es'ka ysloovinuudti taaraxa şine viivodydeer ba polozeminyuudar xalagdagyi baiza şadaxagyi baigayi baigayi.

Marksisi-leeninske teoriiili şudalxa gedeg—tereenel xamag foormulanuudilji i a viivodydilji seezeldexe, ene foormulanuud ba viivodyydet yzeg byrinee şyryeldeş uşar ogto bolnogi. Marksisi-leeninske teoriiili şudalx in tula xamagal tyrynde, tereenel yzeg ba gol udxiin xoorondo ilgaruulza hurxa xeregşii.

Marksisi-leeninske teoriiili şudalxa gedeg—ene teoriiin gol udxiiji oilgozo abxa ba proletariaadai anglin temeselei oon ondo ysloovinuudta revolycioonno xydeleende praktiçeska asuudalnuudilji şidhexedee ene teoriiili aşaglan xeregşii hurxa jabadal bolno.

Marksisi-leeninske teoriiili şudalxa gedeg—ene teoriiili re-volycioonno xydeleende şine oopedor bajazuulza şad xa, tereeniji şine şine polozeminyd ba viivodydeer baiza uulza şadaxa, teoriiin gol udxihaa barimaltan garza, xuuşarangbi bolhon tereenel zarim xeden polozeminyd ba viivodydilji şine istoriçeska uşarbaidalda taaraxa, şine polozeminydeer ba viivodydeer xaixa uşarai urda zogsongyl tereeniji xygzylyze ba uragşan dabüulza şadaxa j-badal bolno.

Marksisi-leeninske teori bolbol doogma biş, xarin jabuul-gada xytelberilxe xytelberi myn.

Orodoo xo ordozi revolyyciie xyrter (1917 onoi fevrala) byxii orduudai marksisi staud bolbol parlamentar irna demokratiqueska respyblik ike geese kapitali zmaha socializmida şilzen orxo yjedexi oobşestviin politiçeske organizaaciin lemze zyitei zoxistoi foormo myn gedegehee barimaltan gardag baigay. Zygeer, Maarks bolbol 70-ad onudia proletariaadai diktaturiin yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avtoniteende medyylge bolbol marksisi staud xadaa demokratiqueska respyblikiki proletariaadai diktaturiin politiçeske foormo yleme zoxist i foormo parlamentar respyblik biş, xarin Parizska kommuuni in tiipei politiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigay. Gebeş, gemşel bodoxoo, Maarks ene zaabarins Maarksai tridydy dotor saadiin xygzelte abaagyi ba marigdaşan jym. Tereenel gadna, 1891 ondo Erfyrt's e programmin projektili kriti-ke dotor „demokratiqueska respyblik: bo bol... proletariaadai diktaturiin specifiçeske foormo myn bolno“... genen Eengelbsin avton

YRGELZEEL

Trokkistnuud ba buxaarincuudilji xiaasoxioogi haa, bide-
ner bolbol socializmiji baigulgada suxala xeregeti ysloovi-
nuudilji beledxeze sadaxagi hen beleibdi.

Bixii ba ali byxii zyhenel nacionaal—yklonistnuudilji xia-
soxiogi haa, bidener bolbol aradilji internacionallizmijn dyy-
xeer xymyzylyze sadaxagi, SSSR-eti araduudai aguu jive eb
ejun tugiijl arsalza sadaxagi, Sovet Socialis Respublik-
nydei Sojuuzilji baigulza sadaxasyi hen beleibdi.

Bolşeviigyd bolbol parti dotor baigaa opportunis ele-
meentnydei temesex xeregeti dan jive sag gargarhan, tedenier
bolbol opportunistnuudai udaxsana liji ylyyle segneh n mete
yzedzebo bolxo jym. Gebeş, enes ton buruu. Elyr organi-
zma şarka ybeşenili teseze bolxogoyide adli, oehediingoe
dunda opportunizmiji teseze bolxogoyi. Parti bolbol xydelme-
nişen angili xytelberlegse otriad, tereenei tyry kleepost,
tereenei bojevoi ştaab myn. Xydelmerisen angili xytelberi egse
staabta etigel bagatan, opportunistnuud, kapitulantaanuud,
predaat-Isnuud houxa Jabadaliji tabiza bolxogoyi. Oeriingoe
staabta, oeriingoe kleepostde kapitolantaanuud ba predatels-
nuudai baigaa, byrzayzatal yxelei temesel xexe gedeg—ene
xadaa froonthoosh i ba tihesji buudagdaza baikan xnyydel
baidala oroxo jabadal myn bolno. Iime temesel xadaa zyb-
aixen le dtiledeer dyryxe baihii olgo osji jadaltayi baina.
Kleepostnydy bolbol xamaghaa ximaa dotorhoon abtagd-
alalta tuillaxin tula, xanagai tyrynde, xydelmerisen angili
paartiji, tereenei xytelberilegse ştaabili, tereenei tyry kree-
posti—kapitulantaanuud, dizertirnyydh-e, ştekbreeker-
nyydhhee, predatelsnuudhaa seberlexe xeregeti.

Trock istnuud, buxaarincuud, nacionaal—yklonistnuudilji bolbol,
Leeninte temesexede, partai temesexede, menşevligydyd
ba esernyydei dyrgrehendel adliaa dyrygehen—faşis razveed-
kenydel aagentnuud bolhon, şpoonuud, vreditelnyy, alur-
isan, diversaantnuud, exo orondoo urbagşad bolhon jabadaliji
slyçinostuud toolzo bolxogoyi.

Oehediingoe zergenyde reformistnuudai, menşev-
ligydydei baigaa, geze Leen n xelene, proletarska re-
voliyycede ilaza bolxogoyi, tereenili arşalan bariza bolxogoyi.
Ene soxom principialna beze. Ene bolbol Rossijski. Veengriini oop door el, batalgahan baina.. Rossijski
berke baidalnuud olon uadaa baigaa hen, tixede,
berke menşevligydyd, reformistnuud, zisebyrzayza zina de-
mokraaduud parti dotor ykhen baigaa haan, soveed
re ilim unagaagdahan baiza magad belei... (Leen, t. XXV, niuur 462—463).

Xerbee manai partida, geze nyx. Stalins xelene,
oerteo dotori Jedinstvooyi ba oehediingoe zergenydei
yegdeegyi bata niagazalarilji baigulza sadagdahan baigaa
haa,—ene bolbol, xam gal tyrynde, parti xadaa
opportunizmibu baia sige soons seberlegde şada-
han, parti xadaa likvidatornuudilji, menşevligydydi
partihaa xolo namnaza şadahon deerheen bolhon baina.
Proletarska partinuudai x gzeltili ba byxezeli zama-
ni xadaa tiderili opportuniyuud ba reformistnuud, so-
cial-inperialistnuud ba sociaal-sovinistnuud, sociaal-
patrioduud ba sociaal-pacif-i-nyy-hee seberlexe jaba-
daliji damzan gardag baina. Parti bolbol oeri gée oppor-
tuul elementnyydei s-berledeger byxezed-g (Staa-
lin, Leninizmiin asuudalnuud, niuur 72).

5) Paartiuun istoori bolbol, saasancha parti xadaa, xerbee tere
bolbol amzaltanuudai daşauran, bejee jixede bodozo exilee
tag, xerbee tere bolbol oeri gée ald unuuliji
zogosso haa, xerbee tere bolbol oeri gée ald unuuliji
ederx-hee aidag, tedenier sag soons el eer ba ynen sexere
hax haa aidag baigaa ha, xydelmerisen angili xytelberileg-
bolxo oeriingoe roolili gyisedxeze şadaxagi geze hur-
na. Parti bolbol, xerbee tere xadaa kritlike ba samokritlikehee
taggyi, xerbee tere xadaa oeri gée xydelmerili alduunuud
outuunuudilji balartuulaggyi, xerbee tere xadaa partiina
delmerili alduunuud dore taaadraniudilji hurgdag ba x-
nyylydeg, xerbee tere xadaa sag soons oeri gée aldun-
uhui zah za şadadag baigaa haa, ilagdagayi baldag jym.
Parti bolbol, xerbee tere xadaa oeri gée alduunuudilji
dag ton suxala asuuda nuudilji balartuulan daradag oerili-
alduunuudilji amagal-baldañi falşiliya paraadaar daldil-
iitlike ba san okritkiji tesedeggi, be edee xanang me-
der neberdeg, bejedee duralangi mede elde ygtedeg ba
gelen am rza exildeg ba gaa haa, yxeze xosordo jym.

Politiçke paartiin, geze Leen xelne, tereeneigee
alduunuudta xanda xadaa Jabadal bolbol partiin şerjoozno

G. C. BELBAAJEV.

BMASSR-eti Verxoovno Soveedei Prezidiyemi tyrylegse.

Malazaliji Byxii xemzegeer xygzeoxiin tylee

baikovska oblatiin, Xo-
ske raiono kolxoznigui-
gaixamş g iniciatiivji ma-
respyblikin xeden baad
tugaa ergeti ba emegti i
zogosso haa, xerbee tere bolbol oeri gée ald unuuliji
zogosso haa, xerbee tere bolbol oeri gée ald unuuliji
ederx-hee aidag, tedenier sag soons el eer ba ynen sexere
hax haa aidag baigaa ha, xydelmerisen angili xytelberileg-
bolxo oeriingoe roolili gyisedxeze şadaxagi geze hur-
na. Parti bolbol, xerbee tere xadaa kritlike ba samokritlikehee
taggyi, xerbee tere xadaa oeri gée xydelmerili alduunuud
outuunuudilji balartuulaggyi, xerbee tere xadaa partiina
delmerili alduunuud dore taaadraniudilji hurgdag ba x-
nyylydeg, xerbee tere xadaa sag soons oeri gée aldun-
uhui zah za şadadag baigaa haa, ilagdagayi baldag jym.
Parti bolbol, xerbee tere xadaa oeri gée alduunuudilji
dag ton suxala asuuda nuudilji balartuulan daradag oerili-
alduunuudilji amagal-baldañi falşiliya paraadaar daldil-
iitlike ba san okritkiji tesedeggi, be edee xanang me-
der neberdeg, bejedee duralangi mede elde ygtedeg ba
gelen am rza exildeg ba gaa haa, yxeze xosordo jym.

Politiçke paartiin, geze Leen xelne, tereeneigee
alduunuudta xanda xadaa Jabadal bolbol partiin şerjoozno

batuhanai ba oeringoe angida ba azalsan maassanuudta
oeringoe ujgalnuudilji xereg deere gyisdekhenei ton
suxala ba ynen kriteerinydei negen myn. Alduugaa
elieer mederxe, tereenei şaltagaanilji elirylze gargaxa,
tereeneilji tyreəen usarbaidal iji anaalilzala yzexe, aldugaa
zahaxa arganuudilji anxaraltaigaar xelsexe,—enel
xadaa partii şerjoozno şinze temdeg, enel xadaa t-
reenei oeringoe ujgalnuudi ji gyisdekhenei jabadal, enel
xadaa—angili, tiigeed udians maassanuudilji xymy-
zylyxe ba urgaxa jabadal myn” (Leen, t. XXV, niuur 200).

Tilgeed saasancha:

“Myn-e xyrter yxehi byxii revolycioonno parti-
nuud bolbol—bejee jixede bodozon” ba tedenier xysen
jamar Jyymede baikanli xaraşa şadagayi baikan, oehediingoe
hula talanuud tuxai xelexejee aidag baikan
deerehee, yxehi baikan. Zygeer bidener yxexegyibdi,
jyv� gexede, bid-ner oehediingoe hula talanuud tuxai
xelexejee aidagayibdi, tiigeed hula talii lan zailulza
hurdagabdi” (Leen, t. XXVII, niuur 260—261).

6) Esesee, paarthin istoori bolbol maas-an-udtai yrgen xol-
boonuud ygeigoe, ene xolboonuudilji yrgelze byxe ylen-
gyigoe, maassanuudai goolosilji sagnaza abxa ba tedenier su-
xala bolhon xereglelnydyli olgo xo şidahari ygeig-er, gan-
saxan maassanuudai hurgaxa bise, xarin baha maassanuud-
haa hurxaar belen baigay ygelgeer.—xydelmerisen angili parti
bolbol xye meri-e angili olon milliooni ba byxii azalsan
nilji oeringoe xoноhoxyo xytele şadabaritai johoto maassova
parti baiza şadaxagi geze hurgana.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

Parti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xelegde Johoor
azalsanai ton yrgen maassata, tyryş in tyryde proletarska
maassata, gebeş baha tereselen proletarska biseşti azalsan
maassata xolboldozi, dytel liseze medeēe ş tadaa xer-
bee durulaa haatnai, nili” (Leen, t. XXV, niuur 174) şadaa
haa ilazdasagi baixa jym.

